

ČESKÝ JAZYK PRO 8. ROČNÍK

Mgr. Petr BRADA

ZŠ BRUNTÁL, RÝMAŘOVSKÁ 15, p. o.

13. dubna 2012

Shoda podmětů s
přísluvkám
Někotíkánísotní
podmět

PSANÍ I, Í, Y, Ý V KONCOVKÁCH SLOVES

Co musíš umět, abys správně napsal i, í, y, ý v koncovkách sloves:

- a) poznat koncovku a poznat sloveso, poznat slovesný tvar, zejména příčestí
- b) vědět, ve kterých slovesných tvarech píšeme v koncovkách vždy měkké i, í
- c) vědět, že v koncovkách příčestí minulého se psaní koncovky řídí rodem podmětu
- d) poznat ve větě podmět a určit u něho rod.

MĚKKÉ I, Í V KONCOVKÁCH SLOVES

Měkké -i, -í napíšeme v koncovkách sloves:

- a) v přítomném čase: stav-ím, stav-íš, stav-í, stav-íme, stav-íte
- b) v budoucím čase: postav-ím, postav-íš, postav-í,
postav-íme, postav-íte
- c) v rozkazovacím způsobu: ozv-i se, vymysl-i (bez ohledu na
rod adresáta).

SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM

Je-li podmětem podstatné jméno rodu mužského životného v čísle množném, napíšeme v koncovce přičestí měkké -i (chlapci si hráli).

Je-li podmětem podstatné jméno rodu mužského neživotného v čísle množném, napíšeme v koncovce přičestí tvrdé -y (nože se ztupily).

Je-li podmětem podstatné jméno rodu ženského v čísle množném, napíšeme v koncovce přičestí tvrdé -y (můry létaly).

Je-li podmětem podstatné jméno rodu středního v čísle množném, napíšeme v koncovce přičestí -a (světla se rozsvítila).

Je-li podmět vyjádřen zájmenem my, vy, nebo není-li vyjádřen, píšeme v koncovce přičestí měkké -i (my tam nebyli, nebyli tam). Vyplývá-li z předešlé věty, že máme na mysli podmět rodu ženského, pak píšeme tvrdé -y (nebyly tam), nebo rodu středního, pak píšeme v koncovce přičestí -a (nebyla tam).

Jestliže je ve větě podmět všeobecný (někdo, oni, lidé, všichni), píšeme v koncovce přičestí měkké -i (V televizi dávali dobrodružný film.).

Psaní koncovky v přičestí se řídí podmětem i tehdy, když je podmět nevyjádřený. Podmět musíme určit na základě předcházejících vět: Chlapci odešli ze školy v jednu. Šli kolem parku. Zde se zastavili a zahráli si kopanou.

V několikanásobném podmětu má rod mužský životný přednost před všemi ostatními rody.

Je-li v několikanásobném podmětu alespoň jedno podstatné jméno rodu mužského životného, napíšeme v přičestí měkké -i (Jirka a Jitka odešli).

Není-li v několikanásobném podmětu podstatné jméno rodu mužského životného, píšeme v přičestí tvrdé -y (Husy a housata se batolily.).

PODTRHNI NĚKOLIKANÁSOBNÝ PODMĚT A DOPLŇ SPRÁVNĚ I, Y NEBO A.

Já, maminka a otec jsme vyjel _ na výlet. Plavci i plavkyně vytvořil _
nové rekordy. Kohouti a slepice zobal _ zrní. Selata a prasata kvičel _ .
Květy a poupata voněl _ . Hřebeny a kartáče ležel _ na
polici. Muži a ženy cvičil _ . Vánoční zvyky a tradice se obnovil _ .

UMÍŠ SPRÁVNĚ DOPLNIT?

hodiny odbíjel _____

jiříčky a kosi létal _____

zedníci zdil _____

řidiči s auty vyjel _____

vydry a pstruzi plaval _____

bledule rozkvetl _____

medúzy se vznášel _____

rybičky plaval _____

rolničky cinkal _____

hrál _____ jsme si

okna i dveře bouchl _____

holubice a mláďata vrkal _____

překážky se zvětšil _____

mraky zakryl _____ oblohu

zavazadla byl _____ v autě

kachny křičel _____

zvony zněl _____

budovy jsme opravil _____

žita kvetl _____

rodiče dětem naslouchal _____

závěje se hromadil _____

lípy a javory kvetl _____